

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

професора ЗВО кафедри загальної хірургії та урології Буковинського державного медичного університету, доктора медичних наук Зайцева Валерія Івановича на дисертаційну роботу Балацького Олексія Романовича «Обґрунтування одномоментної черезміхурової трансцервікальної простатектомії при хірургічному лікуванні доброякісної гіперплазії простати великих розмірів», що подана до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.143 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, яка створена відповідно до наказу ректора ЗВО ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 88 від 30 травня 2025 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 10 від 29 травня 2025 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Доброякісна гіперплазія передміхурової залози (ДГПЗ) – одне з найбільш частих хронічних захворювань у чоловіків, яке призводить до збільшення простати доброякісного генезу, простатичної обструкції і виникнення симптомів нижніх сечових шляхів (НЧСШ). Згідно рекомендації Європейської асоціації урологів (EAU, 2024) однією з методик лікування ДГПЗ великих розмірів (більше 80 см³) є відкрита простатектомія. У більшості урологічних центрів виконують саме черезміхурову простатектомію, яка є більш практичною. Натепер немає чітко окреслених показань у виборі варіанту проведення простатектомії, а також бракує даних про результати хірургічного лікування ДГПЗ великих розмірів та вплив на якість життя пацієнтів.

Отже, дисертаційне дослідження Балацького Олексія Романовича, яке направлено на покращення результатів хірургічного лікування хворих із ДГПЗ великих розмірів шляхом впровадження трансцервікальної простатектомії та удосконалення методики окремих її етапів актуальна, своєчасна, а саме дослідження має важливе наукове, теоретичне та практичне значення.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота О.Р. Балацького є самостійним дослідженням і виконана у відповідності до плану НДР Вінницького НМУ ім. М.І. Пирогова і є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедри хірургії №1

«Обґрунтування та розробка інноваційних методів діагностики, хірургічного лікування і профілактики ускладнень при захворюваннях і пораненнях органів грудної і черевної порожнини» 0124U001265.

Дисертаційне дослідження сформовано на достатньо репрезентативному клінічному матеріалі. Основну групу склали зі 100 (33,3%) хворих ДГПЗ, яким виконали одномоментну трансцервікальну простатектомію із 2023 по 2024 роки. Групу порівняння склали 100 (33,3%) хворих ДГПЗ, яким у період із 2019 по 2022 роки провели одномоментні залобкові простатектомії, а також 100 (33,3%) хворих, яким із 2017 по 2022 роки виконали одномоментні черезміхурові простатектомії. Під час виконання наукової роботи дотримано чинних етичних норм і принципів. Це підтверджується висновками комітету з біоетики Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (протоколи №7 від 01.11.2023 р. та протокол №3 від 17.03.2025 р.). Робота виконана на належному науково-методичному рівні з дотриманням усіх вимог, що пред'являються до кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії, як під час планування дослідження, так і на етапі його реалізації.

Автор має 19 друкованих праць, із них: 7 статей, в яких опубліковані основні наукові результати – у фахових виданнях України; 3 статті, що додатково відображають матеріали дисертаційного дослідження; 3 – у вигляді тез у збірниках матеріалів з'їздів, конгресів та науково-практичних конференцій; отримано 1 патент України на корисну модель; 2 - свідоцтва авторського права на науковий твір; видані 3 посібники. В наукових працях опублікованих автором повністю викладені результати дослідження та висвітлені основні положення дисертації.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Наукове дослідження О.Р. Балацького вирізняється новизною та вагомим внеском у сучасну урологічну практику. Теоретичне значення даного

дисертаційного дослідження полягає в розробці трансцервікальних підходів до оперативного втручання. Отримані дисертантом результати дослідження суттєво доповнюють існуючі теоретичні знання що до виконання простатектомії та удосконалення методики окремих її етапів.

Проведено порівняльний аналіз інтраопераційної крововтрати між одномоментною трансцервікальною простатектомією та одномоментною черезміхуровою та залобковою простатектомією. Удосконалена методика гемостаза при трансцервікальній простатектомії у хворих із доброякісною гіперплазією простати великих розмірів. Оцінено акт сечовипускання до та після виконання одномоментної трансцервікальної простатектомії за допомогою урофлоуметрії та порівняно його із актом сечовипускання до та після одномоментної залобкової та черезміхурової простатектомії.

Також проведена оцінка віддалених результатів та якість життя хворих після виконання одномоментної черезміхурової трансцервікальної простатектомії, що дало змогу комплексно охарактеризувати довготривалу ефективність запропонованого методу.

Проведене дослідження науково обгрунтовує системний підхід до виконання одномоментної черезміхурової трансцервікальної простатектомії, як ефективного хірургічного методу лікування ДГП об'ємом понад 80 см³.

4. Наукова обгрунтованість та відповідність темі дисертації отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, викладені у дисертаційній роботі, відзначаються належним рівнем обгрунтованості, оскільки базуються на результатах власних досліджень здобувача. Автором було чітко окреслено п'ять наукових завдань, послідовне розв'язання яких забезпечило досягнення цілей дослідження. Обсяг і зміст проведеного дослідження є достатніми для формулювання науково достовірних і методологічно виважених висновків.

Порівняльні групи що сформовані, відбір учасників дослідження та вибір клініко інструментальних методів обґрунтовані й відповідають логіці дослідження, його меті та завданням. Застосовані загально-клінічні, лабораторні, біохімічні, урофлоуметричні та статистичні методи оцінки є адекватними та валідними, що дозволяє вважати отримані результати достовірними, а висновки — науково обґрунтованими.

Усі теоретичні значення базуються на власних даних, що забезпечує високий рівень доказовості сформульованих положень. Отримані результати, наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, відповідають темі дисертації і є науково обґрунтованими.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Здобувач показав високий рівень наукового підходу та належні вміння вирішувати поставлені наукові завдання. Мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, його дизайн і послідовність проведення, його аналіз, інтерпретація повністю узгоджуються між собою, дослідження реалізовано на високому рівні, а одержані у ньому висновки повністю обґрунтовані.

Аналіз наукової новизни, теоретичного та практичного значення роботи, ступеню впровадження її результатів переконливо свідчать, про оволодіння в повній мірі методологією наукової діяльності О.Р. Балацького, що надало змогу виконати поставлене наукове завдання на високому науково-методичному рівні.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Дисертаційне дослідження О.Р. Балацького суттєво розширює наукові уявлення щодо теоретичного обґрунтування підходів до підвищення ефективності лікування пацієнтів із доброякісною гіперплазією передміхурової залози. Теоретичне значення роботи полягає у розробці та впровадженні трансцервікальних підходів до хірургічного втручання. Представлене

дослідження має вагоме значення для медичної науки, оскільки відкриває нові перспективи в діагностиці та лікуванні доброякісної гіперплазії простати великих розмірів. Отримані результати істотно доповнюють сучасні теоретичні уявлення щодо проведення черезміхурової трансцервікальної простатектомії, а також сприяють удосконаленню окремих етапів її виконання.

У практичну охорону здоров'я втілено ряд організаційних, діагностичних та лікувально-тактичних заходів що до лікування доброякісної гіперплазії простати та доцільність виконання трансцервікальної простатектомії. Обґрунтовані практичні рекомендації щодо обстеження та відбору пацієнтів для трансцервікальної простатектомії. Удосконалена методика гемостаза при трансцервікальній простатектомії у хворих із доброякісною гіперплазією простати великих розмірів. Оцінено акт сечовипускання до та після виконання одномоментної трансцервікальної простатектомії за допомогою урофлоуметрії та порівняно його із актом сечовипускання до та після одномоментної залобкової простатектомії та одномоментної черезміхурової простатектомії. Оцінено віддалені результати та якість життя хворих після виконання одномоментної черезміхурової трансцервікальної простатектомії.

Результати проведених досліджень дисертаційної роботи впроваджені в практичну роботу лікаря уролога в клінічному високоспеціалізованому урологічному центрі з відділом трансплантації органів «Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М.І. Пирогова Вінницької обласної ради», урологічному відділенні лікарні швидкої медичної допомоги м. Вінниця, та в навчальний процес кафедри хірургії №1 з курсом урології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертація О.Р. Балацького виконана українською мовою відповідно до класичної структури та оформлена згідно з чинними вимогами. Загальний обсяг роботи становить 205 сторінок комп'ютерного тексту, ілюстративний матеріал представлено 14 таблицями, 33 рисунками та 1 схемою. Структура дисертації

включає анотацію, вступ, огляд літератури, розділ «Матеріали та методи дослідження», три розділи, присвячені власним дослідженням, аналіз і узагальнення отриманих результатів, висновки, список використаних джерел, що містить 173 бібліографічних описів (94 кирилицею, 79 латиницею), а також додатки. В анотаціях українською та англійською мовами викладено основний зміст дисертації, зазначено її наукову новизну, практичну значущість і наведено ключові слова. «Перелік умовних скорочень» містить роз'яснення всіх аббревіатур, які використовуються в основному тексті дисертації.

Дисертаційний матеріал представлено автором послідовно та системно, із логічно обґрунтованими висновками, у зрозумілій і доступній для наукового сприйняття формі. У роботі належним чином аргументовано актуальність обраної тематики, чітко сформульовано мету та завдання дослідження, окреслено наукову новизну й визначено практичну значущість отриманих результатів.

У **вступі** дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність обраної тематики, визначено мету дослідження та сформульовано завдання, що логічно впливають із поставленої мети. Висвітлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами і тематиками. Наведено характеристику об'єкта та предмета дослідження. Окрему увагу приділено висвітленню наукової новизни одержаних результатів, їх практичної значущості, апробації матеріалів дисертації на наукових і науково-практичних конференціях, а також впровадженню основних положень дослідження у діяльність закладів охорони здоров'я.

Перший розділ дисертації присвячено огляду літератури, який побудований на ґрунтовному аналізі значної кількості актуальних джерел (173 бібліографічні посилання, з яких 94 – кирилицею, 79 – латиницею), що свідчить про високий рівень інформаційно-аналітичної підготовки здобувача та його здатність критично опрацьовувати наукові матеріали, присвячені патології передміхурової залози. На підставі проведеного аналізу зроблено обґрунтований висновок щодо вибору теми, мети та завдань дослідження.

У **другому розділі** дисертаційної роботи представлено клінічну характеристику обстежених пацієнтів, описано використані методи дослідження, а також здійснено оцінку результатів проведеного лікування. Структурно розділ поділено на два підрозділи, кожен із яких логічно викладає відповідні аспекти дослідницької частини роботи.

Згідно поставлених завдань всі хворі були розподілені на дві групи: основну та групу порівняння. Досліджувані групи були репрезентативними та порівнянними за віковими показниками та супутніми захворюваннями. Застосовані методи дослідження відзначалися високою інформативністю й відповідали поставленій меті та завданням роботи. Обсяг вибірки був достатнім для проведення статистично достовірного аналізу отриманих даних.

У **Третьому розділі** дисертаційної роботи, що складається з трьох підрозділів, висвітлено особливості хірургічного лікування хворих з доброякісною гіперплазією передміхурової залози трансцервікальним методом.

В них здобувач спочатку обґрунтовує вибір одномоментної черезміхурової трансцервікальної простатектомії, далі послідовно описує удосконалену техніку виконання даної операції. В заключенні автор показує, що при виконанні трансцервікальної операції і удосконалення окремих її етапів дозволяє виконати ці втручання з меншою інтраопераційними та післяопераційними ускладненнями. Розділ гарно ілюстрований оригінальними рисунками.

В **Четвертому розділі** дисертаційної роботи проведено оцінку акту сечовипускання після оперативного лікування і було показано, що усі методики однаково ефективні у відновленні акту спорожнення сечового міхура в післяопераційному періоді.

У **П'ятому розділі** дисертації представлені безпосередні та віддалені результати лікування хворих на доброякісну гіперплазію простати трансцервікальним доступом. Здобувач вивчив ранні результати після трансцервікальної простатектомії в порівнянні із одномоментною залобковою простатектомією та одномоментною черезміхуровою простатектомією і

встановив ряд її переваг. При аналізі віддалених результатів лікування хворих із доброякісною гіперплазією простати відмічено однакову кількість післяопераційних ускладнень в групах пацієнтів.

Узагальнений висновок та п'ять окремих пунктів висновків логічно впливають з одержаних у дисертаційному дослідженні даних, є обґрунтованими і повністю відповідають меті і завданням дослідження.

Список використаних джерел містить 173 позицій, з яких 79 – іноземні публікації латиницею, а 94 – джерела кирилицею. У додатках наведено наукові публікації автора, а також акти впровадження результатів дисертаційного дослідження в практичну діяльність урологічних стаціонарів (загалом 2 акти впровадження).

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати досліджень, що отримав дисертант в процесі їх клінічного впровадження свідчать про високу ефективність запропонованих діагностичних і лікувальних методик. Все це дає підстави рекомендувати до застосування у практику запропонований метод трансцервікальної простатектомії при лікуванні доброякісної гіперплазії передміхурової залози великих розмірів у спеціалізованих урологічних відділеннях, а також для впровадження у навчальний процес для студентів вищих медичних закладів, і лікарів системи післядипломної підготовки.

9. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Дисертація О.Р. Балацького виконана українською мовою відповідно до класичної структури та оформлена згідно з чинними вимогами. Загальний обсяг роботи становить 205 сторінок комп'ютерного тексту.

Загальна оцінка дисертації позитивна. У тексті дисертації наявні окремі стилістичні та орфографічні помилки, які не впливають на результати і

положення, що виносяться на захист, не знижують її наукової цінності, теоретичного і практичного значення, новизни одержаних результатів і вагомості висновків.

При вивченні дисертаційної роботи виникло декілька запитань та зауважень дискусійного характеру, на які хотілося б почути відповіді дисертанта:

1. Відкрита простатектомія не є операцією першого вибору при ДГП великих розмірів, а тільки при відсутності можливості енуклеації.
2. Чи проводили ви порівняння результатів запропонованої Вами операції з результатами ендоскопічних операцій, які натеper є найбільш розповсюдженим варіантом лікування ДГПЗ?
3. В методиках не описано яким чином ви визначали крововтрату.
4. Ви вказуєте, що на дорзальний венозний комплекс накладаєте шов з кетгуту. Це свідомий вибір чи друкарська помилка?

10. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Ознак порушення академічної доброчесності дисертантом Балацьким Олексієм Романовичем не виявлено. За результатами перевірки тексту дисертації програмою «StrikePlagiarism.com» не виявлено ознак плагіату, самоплагіату, фабрикування та фальсифікації даних. Рівень оригінальності тексту дисертації склав 85,09%. Виявлені окремі співпадиння з висловами у власних публікаціях, термінами, посиланнями на літературу та загальновживаними фразами.

11. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Балацького Олексія Романовича на тему: *«Обґрунтування одномоментної черезміхурової трансцервікальної простатектомії при хірургічному лікуванні доброякісної гіперплазії простати великих розмірів»*, що представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» є завершеною науковою працею, в якій наведені нові науково

обґрунтовані результати проведених особисто здобувачем досліджень щодо вирішення науково-практичної задачі, яка полягає у покращенні результатів хірургічного лікування пацієнтів з доброякісною гіперплазією передміхурової залози великих розмірів шляхом впровадження трансцервікальної простатектомії та удосконалення методики окремих її етапів.

За актуальністю, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, методичним і теоретичним рівнем, повнотою оприлюднення результатів дослідження зазначена дисертаційна робота повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з постановами КМУ від 21 березня 2022 р. № 341, від 19 травня 2023 р. № 502 та від 03 травня 2024 р. № 507. Дисертація оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а її автор, Балацький О.Р., заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент:

професор ЗВО кафедри загальної хірургії та урології
Буковинського державного медичного університету,
доктор медичних наук, професор

Валерій ЗАЙЦЕВ